

Forskningspolitikk

Nr. 2, 2018, 41. årgang, ISSN 0333-0273

Ansvarlig redaktør: Per M. Koch

E-post: fpol@nifu.no

Redaktør Danmark: Kaare Aagaard

Redaktør Sverige: Mats Benner

Redaksjonssekretær: Inger Henaug

Redaksjonsutvalg: Magnus Gulbrandsen,

Universitetet i Oslo; Espen Solberg, NIFU;

Agnete Vabø, NIFU; Susanne Lehmann

Sundnes, NIFU; Sverker Sörlin, KTH, Stockholm;

Niels Mejlgaard, Aarhus Universitet; Ellen-Marie

Forsberg, OsloMet; Tor Paulson, Høgskolen

i Innlandet

Design: Helge Thorstvedt

Forside: Purestock

Trykk: Karin Smedsrud/RK Gruppen

Opplag: 7000

Redaksjon avsluttet: 24. mai 2018

Forskningspolitikk utgis av NIFU

Nordisk institutt for studier av innovasjon,
forskning og utdanning,

Postadresse: Postboks 2815 Tøyen, 0608 Oslo

Besøksadresse: Økernveien 9, 0653 Oslo

Tlf 22 59 51 00 Fax: 22 59 51 01

www.nifu.no

Forskningspolitikk er medlem av Den Norske

Fagpresses Forening og redigeres i tråd med

Redaktørplakaten

Forskningspolitikk kommer ut fire ganger i året.

Abonnement er gratis og kan fås ved henvendelse

til fpol@nifu.no eller tlf. 986 42 169.

Forskningspolitikkens hjemmeside:

<http://www.fpol.no>

Forskningspolitikk utgis med støtte fra

Norges forskningsråd.

Forskningspolitikk ønsker artikler, kronikker og

debattinnlegg om forskning, høyere utdanning

og innovasjon. Lengde: artikler og kronikker maks

8000 tegn uten mellomrom; debattinnlegg maks

4000 tegn uten mellomrom. Manus sendes til

fpol@nifu.no.

Økt fokus på læring i samfunnet

I EU-kommisjonens nye plan for forskning og innovasjon er politikken i stor grad rettet mot samfunnsutfordringer og næringsutvikling. Forskning og innovasjon er et verktøy som skal hjelpe Europa ut av flere sosiale, miljømessige og politiske kniper (se vår artikkel på nettet <https://goo.gl/Ma9a8z>). Vi ser en tilsvarende reorientering i den norske langtidspanen for forskning og i noen av de refleksjonene Forskningsrådets leder, John-Arne Røttingen, kommer med i denne utgaven av *Forskningspolitikk*.

PER M. KOCH,
redaktør

Som Tore Li har dokumentert i sin nye bok *Government & Research* (anmeldt i dette nummer), er det ikke noe nytt at regjeringer har satset på forskning i møte med samfunnsutfordringer. Dette var en viktig politisk drivkraft gjennom det meste av det 20. århundret.

Men på 1990-tallet så vi et skifte fra en universitetsfokuset innovasjonspolitik til en bedrifts- og organisasjonssentrert politikk. Vi så en økende interesse for de innovasjonsprosessene som finner sted innenfor bedriftene. Det siste tiåret har vi sett en tilsvarende interesse for innovasjon i og for offentlige institusjoner. Forskning er fortsatt svært viktig, men den blir nå sett på som ett av flere verktøy for innovasjon i samfunnet.

Innovasjon blir ikke lenger forstått som noe som bare finner sted i forskningsmiljøene og bedriftenes laboratorier. Innovasjon – som vi kan forstå som evnen til å gjøre ting på nye måter i møtet med bestemte utfordringer – er noe som forekommer alle steder der kreative og kompetente mennesker møtes: på fabrikkgulvet, på sykehuset, i kommunen og i departementenes korridorer.

Du kan innovere uten å drive med forskning. Du kan innovere uten å gjøre direkte bruk av forskning. Men du kan ikke innovere uten mennesker som har evnen til å lære, som har muligheten til å utfordre fastlåste tankemønstre, som får lov til å eksperimentere med nye løsninger og som vet hvor de kan finne hjelp.

Uten slike mennesker har heller ikke forskningen noen stor virkning på økonomi og velferd. Sovjetunionen brukte store midler på vitenskap og teknologi, men mislyktes totalt økonomisk, mest av alt fordi de hadde en kultur og et politisk system som satte et lokk på kreativitet og utforskertrang.

Det er mye som tyder på at Norges rikdom skyldes det motsatte: Vi har en kultur som faktisk gir rom for læring og innovasjon. Vår utfordring er på mange måter å finne ut hva det er vi gjør riktig, slik at vi ikke av vanvare ødelegger denne lærings- og innovasjonskulturen.

Da må vi for eksempel, som Rannveig Røste understreker i denne utgaven av *Forskningspolitikk*, forstå kompleksiteten i innovasjon i og for offentlig sektor. Vi må, slik som Johan Røed Steen, Kristian Ilner og Tore Li påpeker, verdsette kompetansen og skaperkraften hos fagarbeidere og læringer. Og vi må, som Espen Solberg, Noline Frølich og Sveinung Skule understreker, se på universitetenes og høgskolenes evne til å få frem den kompetansen Norge trenger.

Hovedtemaet for denne utgaven av *Forskningspolitikk* er derfor læring for et nytt Norge.

“Du kan ikke innovere uten mennesker som har evnen til å lære, som har muligheten til å utfordre fastlåste tankemønstre...”

Per M. Koch

